

YAZINBİLİM BAĞLAMINDA İZEDEBİYAT SİTESİNİN İNCELENMESİ

REVIEW of “İZEDEBİYAT” WEB-SITE in the CONTEXT of POETICS

Doç.Dr. Hikmet ASUTAY

Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı
hikmetasutay@yahoo.de

Serap ÇINAR

Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

Özet

İnternet günümüzde her alanda olduğu gibi edebiyat alanında da insanlara çok büyük kolaylıklar sağlamış okuyucular ve yazarlar için edebiyat siteleri yardımıyla her istenen metni okuyabilme ve yazabilme olanağı sağlamıştır. Bu çalışmada yazın sitelerinden sadece bir tanesi olan “İzedebiyat” ele alınacaktır. İzedebiyat sitesini genel olarak incelenecek ve yüzeysel olarak “Kamahe-Literatur” Alman yazın sitesi ile karşılaştırılacaktır. İzedebiyat sitesinde bulunan alt başlıklar tek tek ele alınacak ve grafikler halinde sunulacaktır. Grafiklerde bulunan veriler, yazın türlerine dağılımları açısından yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat, İnternet, İz Edebiyat, Metin, Hipermetin

Abstract

Internet has provided great convenience to human beings in all fields as well as literature and enabled readers and authors to read and write each single desired text by means of literature sites. In this study, only one of the literature sites, “İzedebiyat” will be discussed. İzedebiyat web-site will be generally examined and superficially compared to a German literature web-site “Kamahe-Literatur”. Subtitles taking part in İzedebiyat web-site will be dealt with one by one and presented in graphics. Data found in graphics will be interpreted in terms of their distribution according to literature types.

Key Words: Literature, Internet, İz Edebiyat, Text, Hypertext

Zusammenfassung

Heutzutage ist Internet sowie in allen Bereichen auch in den Bereichen der Literatur grossartige Gelegenheiten vorgesehe, da mit Hilfe des Literatur Webseites die Leser und die Autoren dem Literatur haben die Möglichkeit den gewünschten Text zu lesen und schreiben. In dieser Studie werden aus der literarischen Webseiten nur İzedebiyat behandelt. İzedebiyat Webseite werden im allgemeinen geprüft und oberflächlich mit Kehame-Literatur literarische Seite verglichen. Sub-Themen in der İzedebiyat Webseite werden behandelt und mit Graphen dargestellt. Die Zahlen in der Graphen werden diskutiert.

Schlüsselwörter: Literatur, Internet, İzedebiyat, Text, Hypertext

HİPERMETİN KAVRAMININ TANIMI VE AÇIKLAMASI

Elektronik kitle iletişim araçlarının etkisiyle okuma kavramı, artık yalnızca kâğıt üzerindeki bir metni okumak değil, görsel-işitsel olarak da ekran okurluğunu gündeme getirmiştir (Asutay, 2009). Böylece metin olarak da yeni tanımlar ortaya çıkmıştır. Hipermetin, kitaplardakilerden farklı olarak doğrusal şekilde olmayan, birbiriyle bağlantılı, grafik ve resimler içeren metinlerdir. Hipermetinin oluşturulurken bir metin farklı uzunluklardaki parçalara bölünür, birbiri ile ilişki olan parçalar belirlenir ve bu parçalar arası bağlantılar kurulur (bkz: Karadeniz, 2006). Geçmişten bu yana kullanılan hipermetinler günümüzde bilgisayarla daha da yaygınlaşmıştır. İnternet sitelerindeki çoğu metin hipermetin olarak kabul edilmektedir. Bu metinlerin sürekli güncellenebilmesi ve düzenlenebilmesi okuyucular için de kolaylık sağlamaktadır.

İNTERNET VE EDEBİYAT

İnternet, içinde bulunduğumuz 21. Yüzyılda insanların her geçen gün giderek artan bilgiyi paylaşma ve ona kolayca ulaşma konusunda en büyük yardımcısıdır. Günümüzde elektronik dergi çıkarılmakta, makale yazılmaktadır. Her alanda olduğu gibi yazında da birçok ürün verilmekte internet sayesinde herkesle paylaşılmaktadır. Günümüzde de birçok kişi yazınla iç içe yaşamakta, bazıları profesyonel bazıları amatörce edebiyatın çeşitli dallarında yazmaktadır. İnternet her alanda olduğu gibi edebiyatta da bilgiyi paylaşmada ve bilgiye ulaşmada çok büyük hız sağlamıştır. İnternet sayesinde istenen her metne ulaşılır olmuştur. Tabi bunun yararları olduğu kadar zararları da mevcuttur. Örneğin internetle beraber eskiden basılması daha zor olan metinler şimdi kalitesine bakılmaksızın yayınlanmaktadır. Ancak tüm bu etmenlerin dışında niceliksel olarak çok fazla sayıda yayım görmemiz olanaklıdır. Bu niceliksel artış hem ürünlerde görülmekte, hem de hemen her gün bir yenisi eklenen yazın sitelerinin sayısında gözlemlenmektedir.

1. İNTERNET SİTELERİ

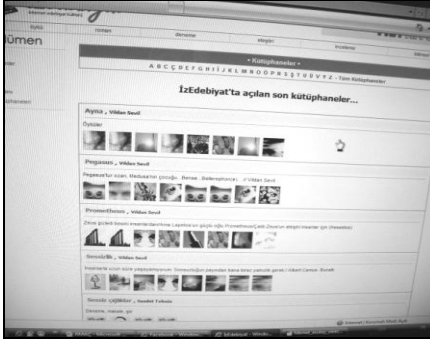
İnternet ortamındaki yazın siteleri okuyucu ve yazarlar arasındaki sınırların kalktığı bir yerdir. İnsanlar okumak istediği metinlere kolayca ulaşabilmekte, bu yazınsal metinlere yorum yapabilmektedir. Bilgi alışverişinin çok rahat olduğu bu siteler birçok yazınsal türe de yer vermektedir. Yazın siteleri sayesinde yayınlanma kaygısı olmadan herkes istediği metni okuyuculara ulaştırabilmektedir. Buna örnek olarak en popüler sitelerden seçmeye çalıştığımız “İzEdebiyat” örnek gösterilebilir. Şimdi İzEdebiyat sitesini biraz daha yakından incelerken, bir Alman sitesi olan “Kamahe-Literatur” sitesiyle karşılaştırma yapalım.

2. İZEDEBİYAT

İzEdebiyat, 10 Aralık 1999 yılında kurulmuş gerçek anlamda yaratılan ilk amatör edebiyat platformudur. Katılımın tamamen serbest ve ücretsiz olduğu İzEdebiyat sitesi, profesyonel ve amatör 3000’i aşkın yazarı barındırmaktadır. (Bkz: www.netkitap.com). Her geçen gün bu sayılar artmaktadır. 15 Mayıs 2011 tarihi itibarıyla Öykü, Roman, Deneme Eleştiri, İnceleme, Bilim ve Şiir başlıkları altında 57498 eser bulunmaktadır. Bu eserlerin 37052 tanesi şiir dalında ya-

zılmıştır. Bu da şiirin yazın sitelerinde ne kadar büyük önem taşıdığı göstermektedir. İzEdebiyat sitesine girildiğinde ilk önce bölüm başlıkları karşımıza çıkmaktadır. Bölüm başlıklarının altında yeniler ve çok okunanlar adı altında ayrıca iki bağlantı bulunmaktadır. Bu bağlantılardan en yeni metinlere ve en çok okunanlara kolayca ulaşılabilirilmektedir ayrıca altında örnek olarak verilen birkaç metin bulunmaktadır. Sayfanın en sonunda da editörün seçtiği metinler bulunmaktadır. Alt başlıklara girip bir eser okunmak istediğimizde yazının puntosunu ve yazı stilini okuyucuların düzenleyebileceği bağlantılar bulunmaktadır. İzEdebiyat'ta ayrıca yazar kütüphaneleri ve forum bölümleri bulunmaktadır. Okuyucular yazar kütüphaneleri ile istediği yazarların istediği eserine ve forum bölümünde yapılan bütün tartışmalara ulaşabilmektedir. Günümüzde popüler olan çok yazarlı metinleri ve sesli metinler bu sitede bulunmamaktadır. Fakat ülkemizde çok yazarlı metinlerin bulunduğu "www.blogcu.com" sitesi gibi edebiyat siteleri vardır. Eserleri okumak için üyeliğe gerek yoktur fakat yorum yapabilmek için üye olmak gerekmektedir. Yazılan hemen her yazı yayınlanmaktadır. Görsel açıdan ele alındığında genelde metinlerin yanına küçük de olsa fotoğrafların konulması ihmal edilmemiştir. Ama özellikle İzEdebiyat sitesinde Almanca Kamahe-literatur sitesindeki kadar görselliğe rastlanmamaktadır. Kamahe-literatur sitesinde giriş ilişimleri sayfanın yanında bulunmaktadır. Bu sitede güncel haberler ve ünlü yazarlar hakkında ayrıca kitaplar hakkında da bilgiler verilmektedir. Fakat bu kadar ayrıntılı başlıklarla yazılmış metinler bulunmamaktadır. Oysa İzEdebiyat sitesi sadece yazarların eserlerine yer verilmektedir. İzEdebiyat'ın en önemli negatif yanı da güncel ve yazınla ilgili önemli bilgileri içermemesidir. Fakat okumak isteyen okuyuculara her daldaki bulunan metinleriyle hizmet vermektedir. Ayrıca internet sitesinde yazarlık yapmak isteyenlere de yardımcı olmak için yararlı bağlantılar bulunmaktadır.

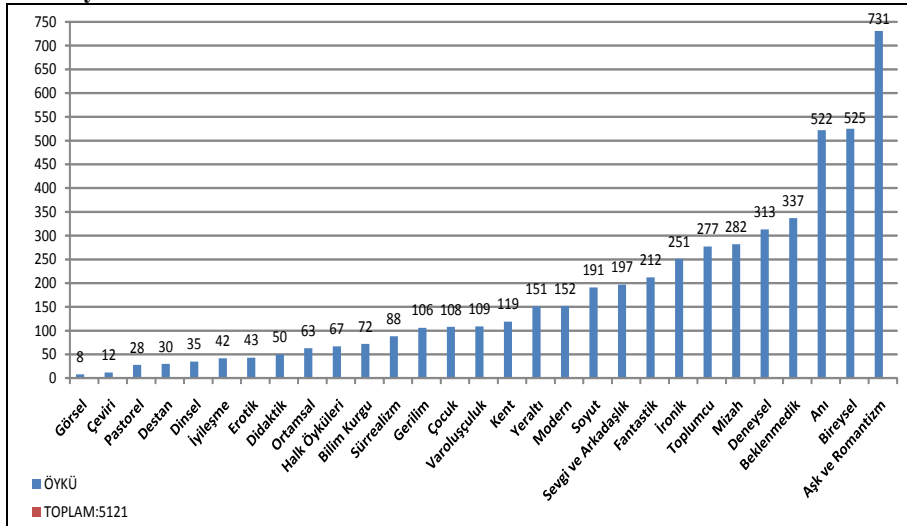

3. UYGULAMA

Bu çalışmada, İzedebiyat sitesinde bulunan metinlerin hepsi sitedeki başlıklarıyla ve alt başlıkları ile grafikler haline getirilmiştir. Grafiklerle yazın türlerine ait ürünlerin sayısal verileri verilerek hangi yazınsal türde ne kadar ürün yayımlandığı ve hangi yazın türlerine ilginin arttığı ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu grafiklere kişisel olarak en çok yazılan ve yer verilmeyen başlıklara göre yorum yapılmıştır. Ayrıca tüm metinlerin görsel ve işitsel öğeler içerip içermediği belirtilecek ve her bölüm için fotoğraflar siteden fotoğraflar verilecektir. Bu çalışmada amaç, yazın türleri bakımından bir yazın sitesinde sayısal olarak hangi türde ne kadar ürün yer aldığıdır.

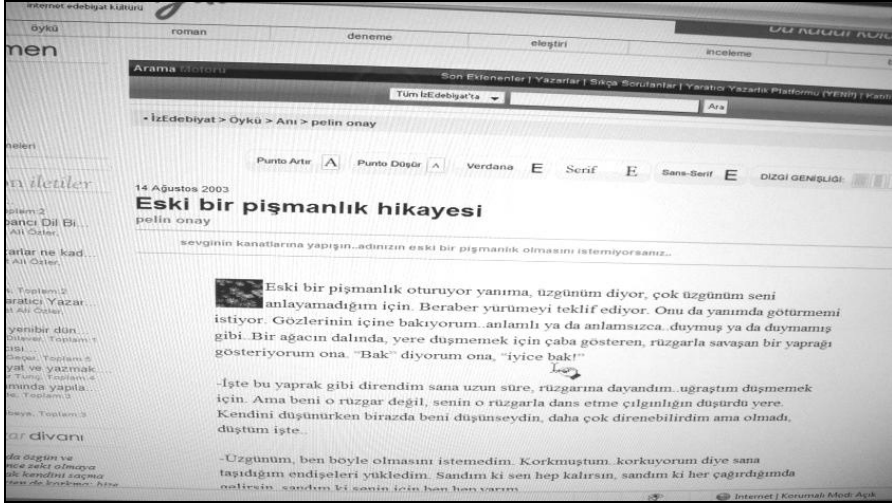
3.1. Öykü

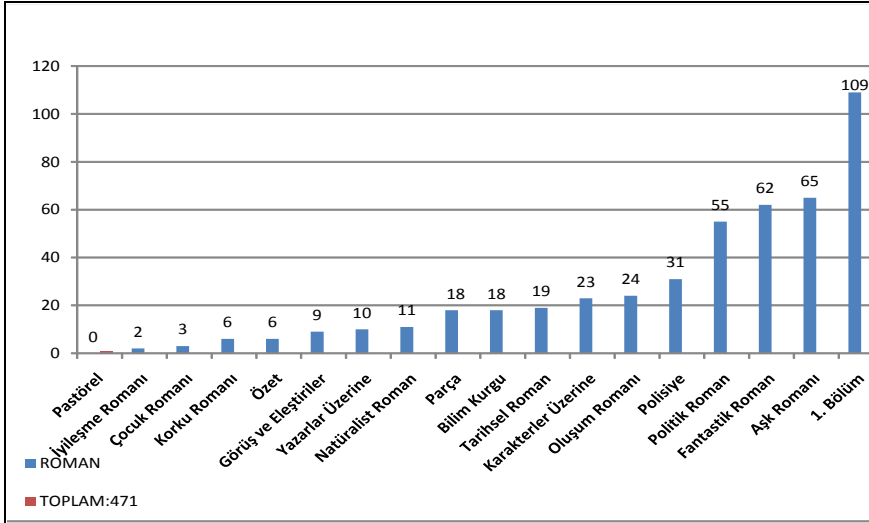
TABLO 1: Öykü Dalındaki Metinlerin Dağılımı

Tablo 1'de görüldüğü gibi öykü dalında en az metin görsel metinlerde bulunmaktadır. Bu yazın sitesinde öyküler genelde aşk ve romantizm konularında yazılmakta bu da toplumumuzun içinde bulunduğu duygusallığı göstermektedir.

Hemen her konuda yazılar bulunmaktadır ama bazı öykü türlerinde yığılmalar vardır. Bunlar daha çok duygusallık içeren öykülerdir. Bireysel başlığı da yine duygusal öykülere ev sahipliği yapmaktadır. Öykü alanında eşit bir dağılım yoktur. Kamahe-Literatur sitesinde ürünler yazın türleri sınıflamasına göre öykü, deneme vs. olarak ayrılmamış, düz metinler rastlantısal, mizah ve eleştirel metinler olarak üçe ayrılmıştır ve İzEdebiyat sitesine oranla çok daha az metin bulunduğu görülmektedir.

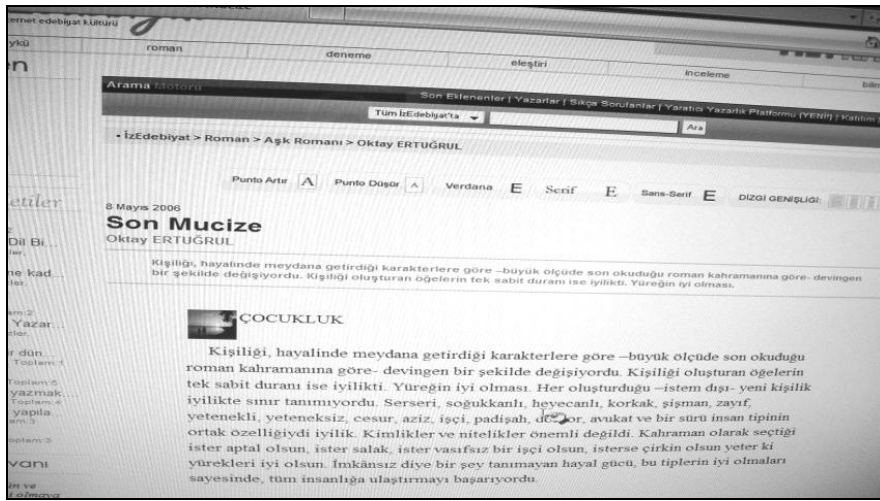

3.2. Roman

TABLO 2: Roman Türündeki Metinlerin Dağılımı

Tablo 2’de roman türünde yazılan metinlerin dağılımı görülmektedir. Romanın daha uzun bir metin olması nedeniyle öykü türüne oranla çok daha az metin vardır. Bu metinlerin büyük bir yoğunluğu 1. Bölüm diye adlandırılan alt başlıkta bulunmaktadır. Bu başlık birçok roman türünden yazılmış fakat duygusal yanları daha ağır basan romanlardan oluşmaktadır. Diğer konular ise ağırlıklı olarak aşk ve fantastik başlıkları altında yer almaktadır. Yine toplumumuzun özelliği olan duygusallık roman türünde de kendini göstermektedir. Pastoral, iyileşme ve çocuk romanlarında toplam 5 tane eser bulunmaktadır. İyileşme başlığı altında yine duygusal ağırlıklı romanlar bulunmaktadır ve dikkat çekici bir özellik de çocuk romanının sadece 3 tane bulunmasıdır. Bunun nedeni aslında bu yazın sitesinin daha çok yetişkinlerin zaman geçirdiği bir site olması olarak değerlendirilmektedir.

3.3. Deneme

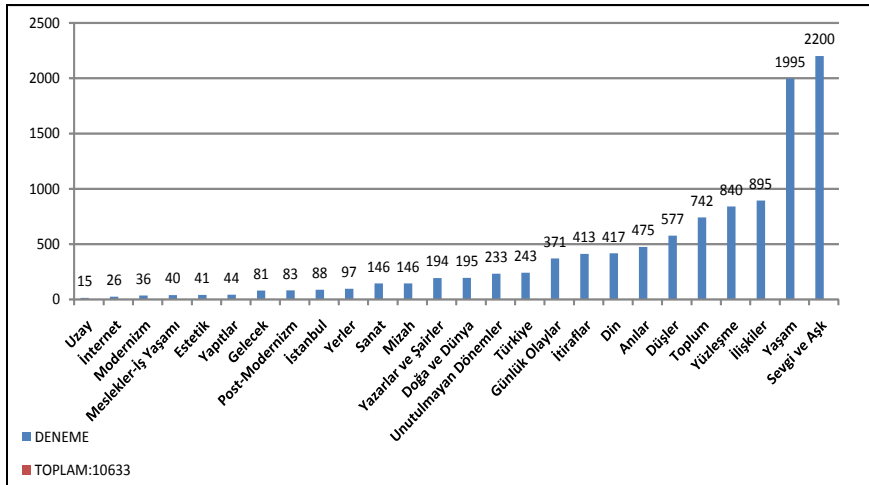
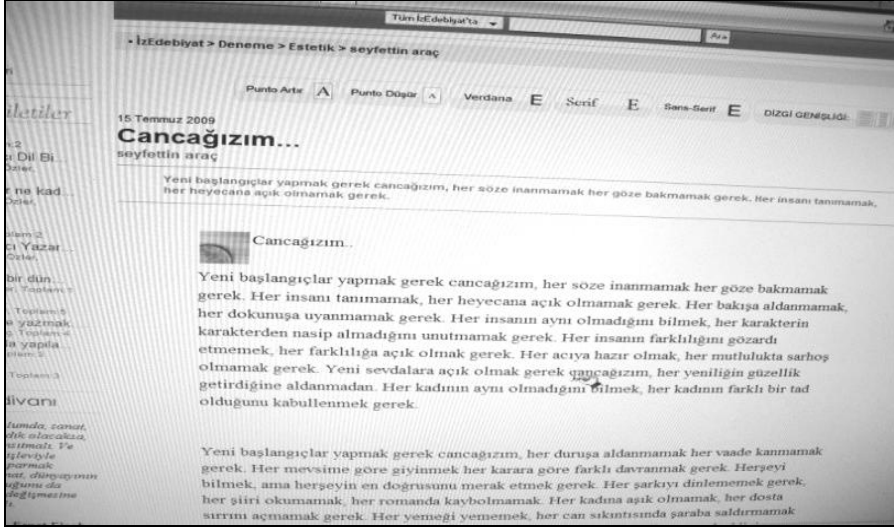

TABLE 3: Deneme Türündeki Metinlerin Dağılımı

Tablo 3'te de görüldüğü gibi deneme türünde bu yazın sitesinde çok fazla metin bulunmaktadır. 10633 deneme metninin 2200 tanesi, büyük bir yoğunlukta sevgi ve aşk başlığı altında bulunmaktadır. "Yazarın herhangi bir konudaki görüşlerini, kesin kurallara varmadan, kanıtlamaya kalkmadan, okuyucuyu inanmaya zorlamadan anlattığı yazı türüdür." (Bkz. www.yolcu.org) şeklinde ilgili sitede tanımlanmıştır. Yaşam üzerine de birçok deneme yazılmıştır.

3.4. Eleştiri

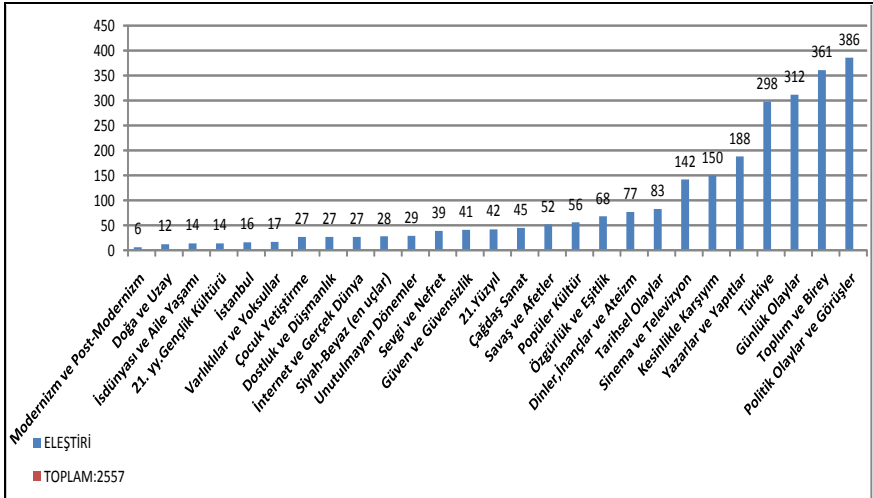
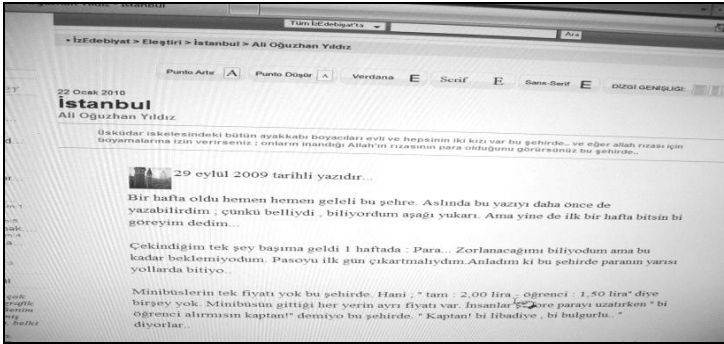
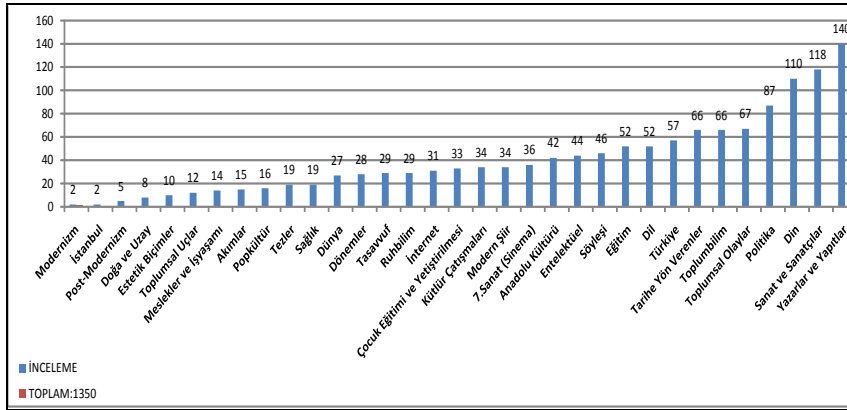

TABLE 4: Eleştiri Türündeki Metinlerin Dağılımı

“Eleştiri herhangi bir kişiyi, bir eseri, bir konuyu doğru ve yanlışlarını dile getirerek göstermek amacıyla yazılan kısa metinlerdir” (Bkz. www.elestiri.org). Yazın türlerinden eleştiri İzedebiyat sitesinde en çok siyasal ve toplumsal olaylar konularında yazıldığı görülmektedir. Bunun ülkemizi önemseydiğimiz göstergesi olarak çok büyük önemi vardır. Eleştiri, öznellik ve yergiyle karıştırılmadığı takdirde çok gereklidir. İyi bir yazın sitesinde bulunması gereken metin türlerindedir. İzedebiyat sitesinde 27 alt başlıkta eleştiriler yapılmıştır. Fakat Kamahe-Literatur içinde eleştiri tarzında metinler bulunmamaktadır.

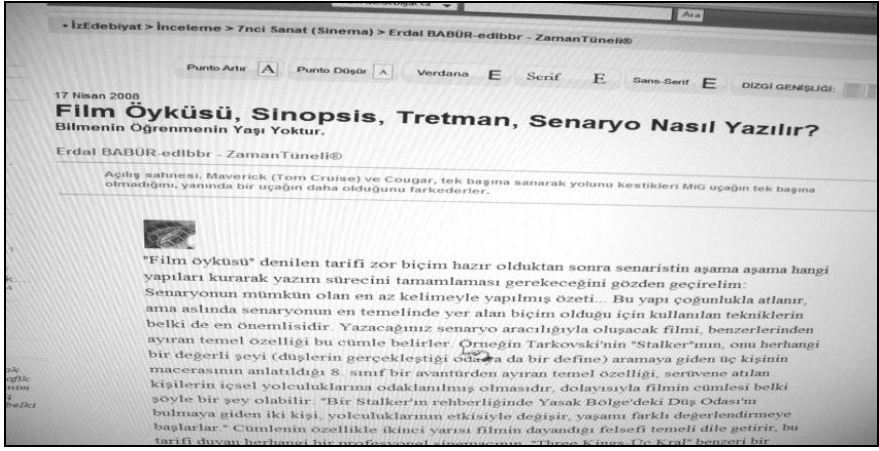
3.5. İnceleme

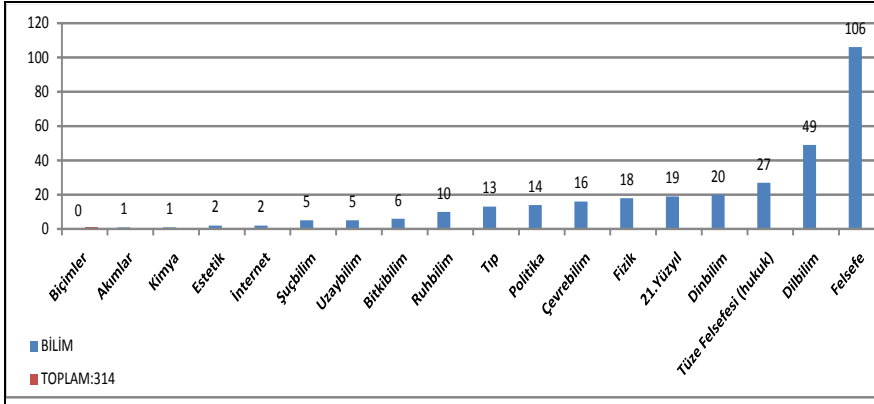
TABLO 5: İnceleme Dalındaki Metinlerin Dağılımı

İnceleme türünde en çok metin, yazarlar ve yapıtlar, din alt başlıklarında bulunmaktadır. Modernizm ve Postmodernizm en az yazılan konu başlıklarıdır. Yine Kamahe-Literatur sitesinde bu tarzdaki bilgilendirme metinleri bulunmamaktadır. Bu anlamda Alman yazın veya yazınbilim sitelerinde daha fazla uzmanlaşma, daha fazla özel alanla ilgili sitelerin varlığı görülmektedir¹.

¹ Spiegel dergisinin desteklemiş olduğu Gutenberg.de sitesi bunlardan birine örnektir. Ayrıca çok daha büyük ve yaygın yazın ya da bilgi sitelerinin Almanca sürümleri de oldukça zengindir, örneğin wikipedia.de gibi.

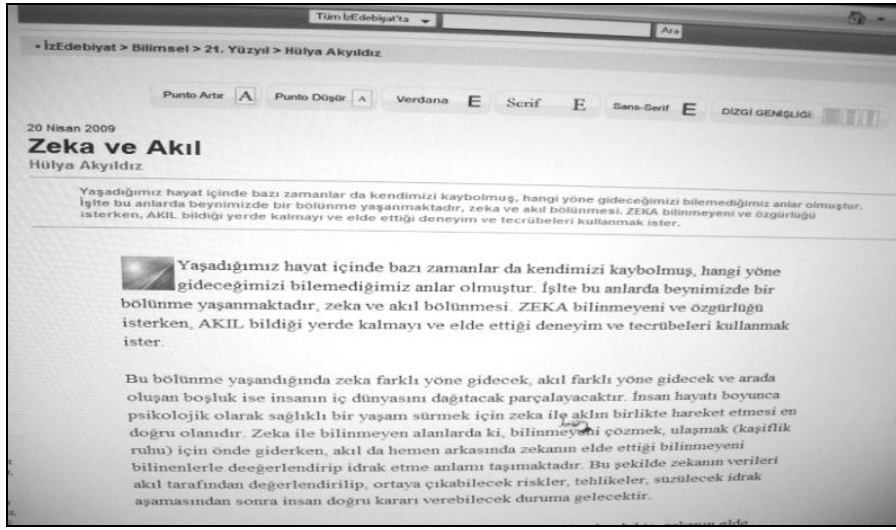

3.6. Bilim

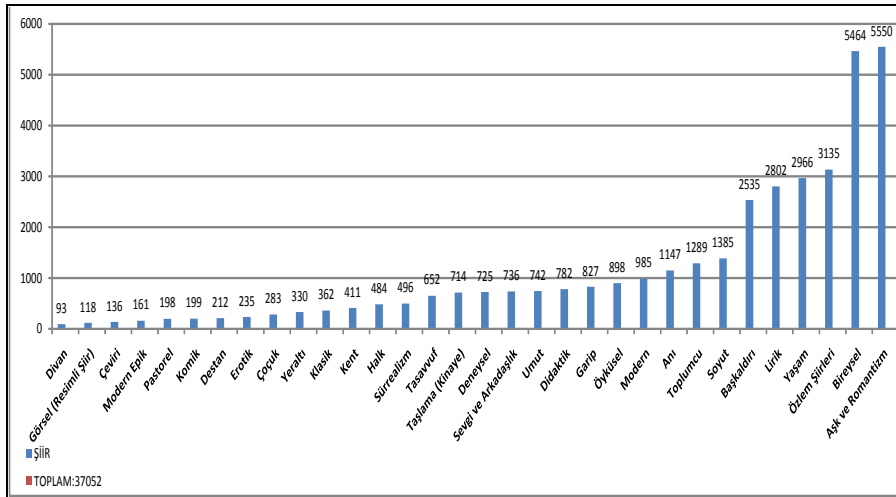

TABLO 6: Bilim Başlığı Altında Yeralan Metinlerin Dağılımı

Farklı alanlarda farklı türlerde birçok metin mevcut iken bilimsel yazı bazında yalnızca 314 metin bulunmaktadır ve bu metinlerin büyük bir kısmı felsefe ve dilbilime aittir ve yazın üzerine bilimsel metin bulunmamaktadır. İzEdebiyat sitesinin olumlu yanı ise her kesimden okuyucunun bu sitede kendine bir yer bulabilesidir. Bilimsel yazı olarak az eser bulunması rağmen bu başlığa yer vermeleri bile gayet önemlidir. Çünkü yazın sitelerinin çoğu, makale, tanıtım, inceleme vb. bilimsel yazılara çok fazla yer vermemektedir.

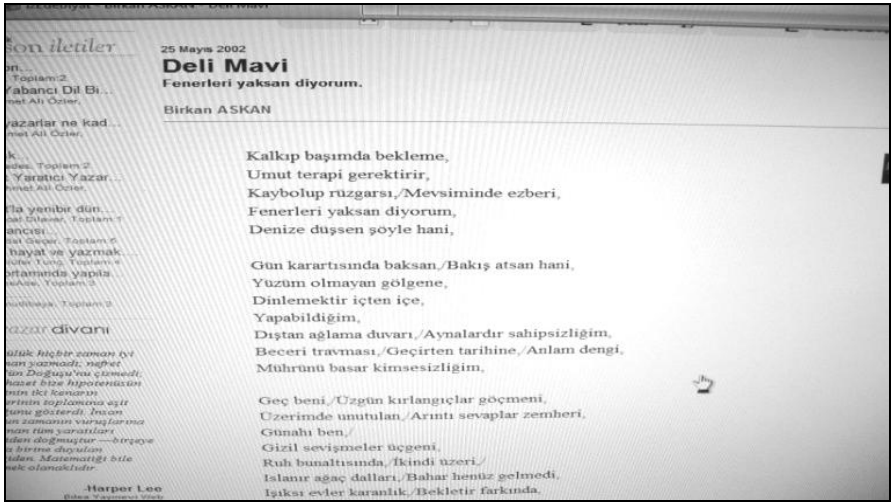

3.7. Şiir

TABLO 7: Şiir Türündeki Metinlerin Dağılımı

Tablo 7’de de görüldüğü gibi en çok şiir dalında eser verilmiştir. Bu çoğu yazın sitesinde tanık olduğumuz bir tablodur. Şiirin bizim toplumumuzda çok önemli bir yeri vardır. Şiir duyguları ifade eden en önemli araçtır ve bu tür eserlerin en çok aşk ve romantizmde verilmesi gayet normaldir. Divan şiirlerinin en az görülmesi çok normaldir. Günümüzde serbest şiirin önem kazanması üzerine divan şiirleri eskiden verilen önemini kaybetmiştir. Yine Kamahe-Literatur sitesi ile karşılaştığımızda farklılıklar ön plana çıkmaktadır. Bu sitede az ama eşit dağılımlı şiirler bulunmaktadır. Bu şiirler 6 başlıkta toplanmıştır ve hepsi görseldir. Fakat İzedebiyat sitesinde görselliğe pek yer verilmemektedir. Hemen her alanda şiirlerin bulunmasına rağmen büyük çoğunluk aşk ve sevgi, duygusal özlem ve acı içeren şiirlerde yoğunlaşmıştır.

Sonuç

İzEdebiyat sitesi genel anlamda okuyucuların istedikleri metinlere kolayca ulaşabilecekleri, yorum yapabilecekleri bir edebiyat sitesidir. Ülkemizin edebiyat kültürünü yansıtmaktadır. Bağlantıları ile sitenin içinde çok kolay gezinilebilmekte, okuyuculara rahatlık sağlamaktadır. Her alanda yazılar yazılabilmesi ve okunabilmesi çok kapsamlı bir site olduğunu kanıtlamaktadır. Güncel haberleri içermemesi, görselliğin çok az olması, dinleme metinlerinin bulunmaması, ünlü yazarlar hakkında bilgilerin olmaması ve metinlerindeki normal dağılımının bulunmaması açısından Kamahe-Literatur sitesinden farklılıklar içermektedir. İzEdebiyat sitesinde Öykü dalında 5121 eser bulunmaktadır. Ağırlıklı teması aşk ve sevgidir. Roman dalında 471 metin bulunmamaktadır ve yine sevgi ve aşk konusunda ağırlık vardır. Deneme dalında 10633 eser bulunmaktadır, konuları yine sevgi ve aşk olan denemeler çok fazladır. İnceleme dalında 2557 eser verilmiştir. En çok inceleme yazarlar ve yapıtlar üzerine yapılmıştır. 314 tane bilim dalında eser bulunmaktadır ve eserlere en çok felsefe konu olmuştur. Şiir dalında 37052 eser bulunmaktadır ve bu eserlerin büyük bir çoğunluğu aşk ve romantizm konusunda yazılmıştır. İzEdebiyat sitesinde en çok şiir dalında eser verilmiştir sonra sırasıyla deneme, öykü, eleştiri, inceleme, roman ve bilim dalında eserler verilmiştir. Şüphesiz ki Kamahe-Literatur sitesinden metin açısından çok daha zengindir. Yazılan şiir, deneme, roman ve öykü dalında ki eserlerde büyük bir çoğunluğu aşk ve romantizm konuları işlenmektedir. Kamahe-Literatur sitesinde düz yazıda metinler üç metin türüne bölünmüştür, İzEdebiyat gibi ayrıntılı başlıklar bulunmamaktadır. Kamahe-Literatur sitesindeki metin türlerinin çeşitlerinde ayrılan konularda eşit dağılımlar görülmektedir.

KAYNAKÇA

BİRİNCİL KAYNAKÇA:

<http://www.izedebiyat.com/index.asp>

<http://www.kamahe-literatur.net>

İKİNCİL KAYNAKÇA:

ASUTAY, H. (2009): Elektronik Yazın Yeni Teknolojilerle Birlikte Yazın Dünyasında Ortaya Çıkan Yeni Yazınsal Tür ve Biçemler, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 11, Sayı 2 (63–86).

KARADENİZ, Ş. (2006): Öğretim Amaçlı Hiper Metin, Hiper Ortam ve Çoklu Ortamlar için Tasarım İpuçları, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi.

ÖZDEMİR, E. (1980): Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, No: 457.

<http://kafkeff.blogcu.com/etiket/H%C4%B0PERMET%C4%B0N>, 30.05.2011 11.30

<http://www.yolcu.org/deneme.php>, 31.05.2011 18.15

<http://www.netkitap.com/kitap-izedebiyat-e-debiyat-yilligi-img-srchtpp-wwwnetkitapcom-anagrafikler-kargobedavagif-border0-205-izedebiyat-yazari-izleni.htm>, 29.05.2011 17.25

<http://www.elestiri.org/elestiri-nedir>, 25.05.2011 22.10

<http://www.netkitap.com/ayrinti.aspx?kod=46981>